

راهنمای جامع نسخه نویسی

(برای پزشکان)

مؤلف

دکتر محسن بنیادینیا چناری

انتشارات علم و دانش

انتشارات مجید دانش

کتاب علوم پزشکی

www.majdedanesn.com

مشهد - تقی آباد - پاساژ امیر

۰۵۱-۳۸۴۴۱۰۱۶

سرشناسه	: رجب‌نیاچناری، محسن، ۱۳۶۶ -
عنوان	: / مولف محسن رجب‌نیاچناری
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات علم و دانش، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۴۱۶ ص: ۵/۱۹ × ۵/۹ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۱۰-۷۶-۳
وضعیت فهرست‌نویسی	: قیفا
موضوع	: نسخه نویسی -- دست‌نامه‌ها
موضوع	: داروها -- تجویز -- دست‌نامه‌ها
موضوع	: پزشکی -- نسخه‌ها و دستورالعمل‌ها
رده‌بندی کنگره	: RM۱۳۹/۳۲ ۱۳۹۲
رده‌بندی دیویی	: ۶۱۵/۱۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۱۲۸۴۵۰

نام کتاب • راهنمای جامع نسخه‌نویسی (برای پزشکان)

تألیف • محسن رجب‌نیاچناری

ناشر • علم و دانش

تایپ و صفحه‌آرایی • فاطمه هاشمی

نوبت چاپ • ۱، ۲، ۳، بهمن ۱۳۹۳، سوم، اردیبهشت ۱۳۹۳

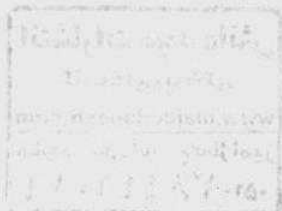
لیتوگرافی / چاپ / صحافی • جوان قلد

تیراژ • ۱۵۰۰

قیمت • ۱۸۰۰۰ تومان

مرکز توزیع: تهران، میدان انقلاب خ گارگر جنوبی، بین میدان و خ لبافی نژاد، کوچه

سرود پلاک ۱۰ واحد ۱ تلفن: ۰۳ و ۶۶۴۶۹۶۰۱ تلفکس: ۶۶۴۱۸۰۴۰

کتاب پیش رو، شامل نسخه‌های درمانی شایع‌ترین بیماری‌ها بر اساس شرایط اپیدمیولوژیک ایران است که با توجه به گستردگی و تغییرات سریع در علم پزشکی، جهت دستیابی آسان همکاران محترم به جدیدترین رویکردهای درمانی تدوین شده است. در این کتاب از تفصیل در مورد اتیولوژی و چگونگی تشخیص پرهیز شده است تا بتوان با سهولت و سرعت بیشتری به اهداف درمانی دست یافت.

نسخه‌های موجود در این کتاب بر اساس آخرین ویرایش منابع معتبر اعلام شده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، پروتکل‌های کشوری بیماری‌های خاص، مراقبت‌های ادغام‌یافته ناخوشی‌های اطفال (مانا) و نرم‌افزار UpToDate و با در نظر داشتن اقلام و اشکال دارویی موجود در ایران نوشته شده است.

این کتاب، محصول کار گروهی جمع‌کنی از همکاران و اساتید گروه پزشکی از سراسر ایران است. جمعی از اساتید محترم دانشگاه‌های علوم پزشکی، دستیاران تخصصی، پزشکان عمومی و دانشجویان پزشکی که در مراحل مختلف جمع‌آوری و ویرایش این کتاب همکاری نموده‌اند.

نسخه قابل استفاده در مورد این کتاب، آن است که نسخه اولیه کتاب به صورت Pilot در چند نقطه کشور مراکز بهداشتی- درمانی شهری و روستایی، بیمارستان‌ها، درمانگاه‌ها و مطب‌ها توسط همکاران مورد استفاده قرار گرفت و در نهایت، کتابی که در دست دارید با اعمال پیشنهادها و مامی این عزیزان به چاپ رسید.

نسخه‌های موجود در این کتاب مشتمل بر دو قسمت اصل نسخه و اطلاعات دارویی داروهای موجود در آن می‌باشد. اصل نسخه شامل داروهای پیشنهادی، تعداد و نحوه مصرف آن است. از مهمترین نکات قابل توجه در نسخه‌های موجود در این کتاب، نوشتن دستورات دارویی به روش علمی و برای مثال نحوه علمی به کار گرفته شده در کتاب و نحوه غیر علمی ولی رایج در مورد داروی امپرازول را در زیر مشاهده می‌کنید:

Cap Omeprazole 20mg	N=40	نادرست
Omeprazole Cap 20mg	N=40	درست

در هر نسخه و برای هر بیماری چند دارو آورده شده است. این نقاط مختلف و بر اساس شرایط بیمار بتوان داروی موجود و متناسب با وضعیت بالینی وی را تجویز نمود. نحوه مصرف داروها نیز به صورت ساده و روان در زیر هر دارو نوشته شده است. همان ذکر است در بخش بیماری‌های کودکان، به واسطه اهمیت بالای دوزاژ دارویی در این گروه سنی و برای سهولت در تجویز و مصرف دارو، تعداد و میزان مصرف داروها جهت بر اساس سن و وزن کودکان آورده شده است. برای مثال در درمان شینگلوز کودکان

Ampicillin Cap 250mg	N=2×W(kg)
----------------------	-----------

هر ۶ ساعت، ($\frac{وزن}{۱۰}$) کپسول به مدت ۵ روز

به عنوان مثال، کودکی را در نظر بگیرید که ۲۰kg وزن دارد. پس تعداد کپسول‌های تجویزی برای وی $(2 \times 20) = 40$ کپسول می‌باشد که می‌بایست بیمار هر ۶ ساعت، $2 = (\frac{وزن}{۱۰})$ کپسول مصرف نماید.

- ایاسم مفید؟

با توجه به اهمیت درمان غیر دارویی، نکات کلیدی بالینی و درمانی را تحت عنوان توجهات بالینی و درمانی و پیگیری‌ها و ارجاعات مورد نیاز را تحت عنوان پیگیری و ارجاع در ابتدا یا انتهای نسخه‌ها آورده‌ایم.

در قسمت اطلاعات دارویی نیز نکات کلیدی شامل موارد منع مصرف، مصرف دارو در دوران بارداری و شیردهی، تداخلات دارویی و آموزش به بیمار در مورد داروهای مورد استفاده در هر نسخه آورده شده است.

در بحث تداخلات دارویی، منابع، تداخلات فراوانی را در مورد هر دارو ذکر کرده‌اند که ما در این کتاب، تنها تداخلاتی را که به تعدیل درمان (تغییر در دوز یا دارویی یا روش درمانی) نیاز دارند، آورده‌ایم. به طور مثال در مورد داروی فنوباریتال، کاهش اثر *Contraceptive* استروژنی و پروژستینی در مصرف همزمان با فنوباریتال، بدین معناست که در طول درمان با این دارو می‌بایست از روش پیشگیری از بارداری غیر هورمونی (غیر OCP) استفاده نمود.

نکته قابل توجه دیگر در مورد تداخلات آن که، منابع، تداخلات را تحت عناوین گوناگون همچون تغییر در غلظت سرمی، جذب و متابولیسم دارو (فارماکوکینتیک) ذکر می‌کنند، ولی ما جهت تسریع و سهولت در استفاده از آن، این تداخلات را تحت عنوان تغییر در اثر دارو (فارماکودینامیک) آورده‌ایم. برای مثال در مورد داروی لووفلوکساسین، کاهش جذب دارو در مصرف همزمان با آنتی‌اسیدها و کاهش غلظت سرمی دارو در مصرف همزمان با سوکرایلفیت را به طور همزمان به صورت "کاهش اثر دارو با آنتی‌اسیدها سوکرایلفیت" آورده‌ایم.

در بحث آمزش به بیمار، در ابتدای کتاب، ۲۰ توصیه کلی به بیماران را آورده‌ایم تا از تکرار آنها در نسخه‌ها بپرهیزیم، ولی مهمترین نکات آموزشی و اقدامات ضروری مرتبط با هر دارو را به طور جداگانه در علاءات دارویی مرتبط با هر دارو ذکر کرده‌ایم. شایان ذکر است در ابتدای کتاب، ۱۰ توصیه کلیدی برای نوشتن یک نسخه کاملاً معتبر و علمی آورده شده، که می‌تواند راهنمای مناسبی برای همکاران محترم باشد. این کتاب نیز مانند سایر آثار خالی از اشکالات نیست که امیدوارم راهنمایی‌ها و پیشنهادهای اساتید ارجمند، همکاران و دانشجویان تحت نظر در رفع آنها یاری نماید. امید آن است که مطالعه این کتاب راهنمایی مفید و مؤثر برای رفع مشکلات موجود در حیطه درمان باشد.

دکتر محسن رجایی پوری

Dr.Mohsen.Rajabnia@gmail.com

فهرست

مقدمه

اختصارات مورد استفاده در کتاب

طبقه‌بندی FDA در مورد مصرف داروها در دوران بارداری

۲۰ توصیه کلیدی برای نسخه‌نویسی

۲۰ توصیه کلیدی به بیماران

فصل اول: بیماری‌های داخلی

۲	آرتروز
۳	آسم
۵	حمله آسم
۶	آسیب مخاطی ناشی از NSAIDs
۷	آنافیلاکسی
۸	آنژین صدری پایدار
۹	آنژین صدری ناپایدار
۱۰	آپی کوندیلیت خارجی
۱۱	آپی کوندیلیت داخلی
۱۲	بورسیت
۱۳	بیماری انسدادی مزمن ریوی (COPD)
۱۴	پلی میالژیا روماتیکا
۱۵	تپش قلب
۱۶	تشنج
۱۸	تنوسینوویت دکوروین
۱۹	تهوع و استفراغ
۲۱	درد گردن
۲۳	دیابت نوع یک
۲۴	دیابت نوع ۲
۲۶	رنال کولیک
۲۷	زانو درد
۲۹	زخم‌های گوارشی

۳۱.....	سردرد تنشی.....
۳۳.....	سردرد حین مقاربت جنسی.....
۳۵.....	سردرد خواب.....
۳۶.....	سردرد خوشه‌ای.....
۳۸.....	سردرد ناشی از سرفه.....
۳۹.....	سرفه.....
۴۱.....	سندرم تونل کارپال (CTS).....
۴۲.....	سندرم روده تحریک پذیر (IBS).....
۴۳.....	سوء هاضمه.....
۴۴.....	سوزش سر دل.....
۴۵.....	فیبرومیالژی.....
۴۷.....	فلج بل.....
۴۸.....	فیس (حلق).....
۴۹.....	کبد چرب غیر الکلی (NASH).....
۵۰.....	کمبود ۵6PD.....
۵۱.....	کم‌خونی فقر آهن.....
۵۲.....	کمر درد.....
۵۵.....	گواتر ساده.....
۵۶.....	مسمومیت با مخدر.....
۵۷.....	میگرن.....
۶۰.....	نورالژی تری ژمینال.....
۶۱.....	نورالژی متعاقب زونا.....
۶۲.....	نوروپاتی محیطی دردناک.....
۶۳.....	هموروئید.....
۶۴.....	هیپرتانسیون.....
۶۷.....	هیپرلیپیدمی.....
۶۹.....	هیپوتانسیون ارتواستاتیک.....
۷۱.....	هیپوتیروئیدی.....
۷۲.....	یبوست.....

فصل دوم: بیماری‌های کودکان

۷۴.....	آبله مرغان.....
---------	-----------------

۷۵	آسکاریازیس
۷۶	آسم
۷۷	آمیبیازیس
۷۸	آنافیلاکسی
۷۹	اسهال مسافران
۸۰	اوتیت گوش خارجی
۸۱	اوتیت مدیای حاد
۸۲	اوریون
۸۳	باد سرخ
۸۴	برفک
۸۵	برونشیت
۸۶	پد مونی
۸۸	پیشگیری از عفونت دیت باکتریایی
۸۹	تب
۹۰	تب و تشنج
۹۲	تب روده‌ای (تیفوئید)
۹۴	تینیازیس
۹۵	دردهای رشد
۹۶	دهیدراتاسیون
۹۸	روزنولای شیرخواران (بیماری ششم)
۹۹	رینیت آلرژیک
۱۰۰	ریفلاکس گاستروازوفاژیال (GERD)
۱۰۱	زرد زخم
۱۰۳	ژیاردیازیس
۱۰۴	سر خجه
۱۰۵	سر خک
۱۰۶	سردرد تنشی
۱۰۷	سرماخوردگی
۱۰۸	سیاه سرفه
۱۰۹	سیستیت
۱۱۱	سینوزیت حاد باکتریایی
۱۱۳	شیگلوز

۱۱۴	عفونت مزمن گوش میانی
۱۱۵	فارنژیت باکتریایی
۱۱۶	کرمک (انتروبیازیس)
۱۱۷	کرم قلابدار
۱۱۸	کروپ (خروسک)
۱۱۹	کمبود G6PD
۱۲۰	کم‌خونی فقر آهن
۱۲۱	کولیک شیرخواران
۱۲۲	کهیر
۱۲۳	مسمومیت با مخدر
۱۲۴	میگرن
۱۲۷	
۱۲۹	همین پیازیس
۱۳۰	یبوست

فصل سوم: بیماری‌های زنان - اورولوژی

۳۴	اپیدیدیمیت حاد
۳۵	اختلال نعوظ
۳۶	استئوپروز (پائسی)
۳۸	افزایش بیش از حد تمایلات جنسی
۳۹	انزال زودرس
۴۰	اندومتریوت
۴۲	اورتریت غیر گنوککی
۴۴	اورتریت گنوککی (سوزاک)
۴۶	باکتریوری بدون علامت در بارداری
۴۷	بیماری التهابی لگن (PID)
۴۹	پروستاتیت باکتریایی حاد
۵۰	پروستاتیت باکتریایی مزمن
۵۱	پیشگیری از ناسازگاری Rh
۵۲	پیشگیری اورژانس از بارداری
۵۳	تهوع و استفراغ در بارداری
۵۴	خونریزی غیر طبیعی رحمی (AUB)

۱۵۶	درد پستان
۱۵۷	زگیل تناسلی
۱۵۸	سرویسیت
۱۶۰	سندرم پیش از قاعدگی (PMS)
۱۶۲	سیستیت حاد در بارداری
۱۶۳	سیفلیس
۱۶۵	شانکروئید
۱۶۶	شقاق پستان
۱۶۷	سزارین در حاملگی
۱۶۸	قاعدگی دردناک
۱۶۹	گنادیوم انترینا
۱۷۰	گرگرنگی
۱۷۱	لنفوگراوانوز
۱۷۳	ماستیت عفونی
۱۷۴	مقاربت دردناک
۱۷۵	واژینوز باکتریایی
۱۷۶	واژینیت آتروفیک
۱۷۷	واژینیت تریکومونایی
۱۷۸	واژینیت کاندیدیایی
۱۸۰	هایپرپلازی خوش خیم پروستات
۱۸۱	هرپس ژنیتال

فصل چهارم: بیماری‌های عفونی - آسیب‌های معده

۱۸۲	آبله‌مرغان
۱۸۳	آسکاربازیس
۱۸۶	آمیبیازیس
۱۸۷	آنفلوآنزا (A و B)
۱۸۸	استرونژیلویید یازیس
۱۸۹	اسهال حاد عفونی
۱۹۰	اسهال حاد غیر عفونی
۱۹۱	اسهال مسافران
۱۹۳	اوریون

۴		باد سرخ
۵		برفک
۶		پنومونی (CAP)
۹		پیشگیری از آندوکاردیت باکتریایی
۰		پیلونفریت حاد
۲		تب راجعه (بورلیوز)
۳		تب روده‌ای (تیفوئید)
۵		تب مالت
۷		تینیاژیس
۸		زرد زخم
۰		زنبورگزیدگی
۲		زونا
۴		ژیاکوبیازیس
۴		زهر خوک
۵		سرمازدگی
۶		سل
۸		سوختگی
۰		سیاه سرفه
۱		سیستیت در آقایان
۲		سیستیت بدون عارضه در خانم‌ها
۴		سیستیت عارضه‌دار در خانم‌ها
۶		شیگلوز
۸		عقرب‌گزیدگی
۱		فارنژیت باکتریایی
۳		کرمک (انتروبیازیس)
۴		کرم قلابدار
۵		گازگرفتگی انسان
۶		گازگرفتگی حیوانات
۷		گاستروانتریت حاد سالمونلایی غیر تیفوئیدی
۹		لپتوسپیروز
۱		مارگزیدگی
۲		مالاریای فالسیپاروم

۲۴۶		مالاریای مالاریه
۲۴۷		مالاریای ویواکس
۲۴۸		مننژیت باکتریایی
۲۵۰		وبا
۲۵۲		همینولپیاژیس

فصل پنجم: بیماری‌های پوست و مو

۲۵۴		آکنه روزاسه
۲۵۵		آکنه معمولی
۲۵۸		افزایش تعریق
۲۵۹		اگزما پوست
۲۶۰		رویش‌های حاد
۲۶۱		پتیریاژیس
۲۶۲		پسوریازیس
۲۶۴		تبخال (هرپس سیمپلکس - بی)
۲۶۵		ترک پا
۲۶۶		تینه آورسیکالر
۲۶۷		خارش
۲۶۸		خارش مقعد
۲۶۹		خشکی پوست
۲۷۰		درماتیت آتوپیک
۲۷۲		درماتیت تماسی
۲۷۳		درماتیت سبورئیک
۲۷۴		درماتیت ناشی از پوشک
۲۷۵		ریزش موی زنانه
۲۷۶		ریزش موی مردانه
۲۷۷		ریزش موی منطقه‌ای
۲۷۸		زگیل مسطح
۲۷۹		زگیل معمولی
۲۸۰		شپش تنه و عانه
۲۸۱		شپش سر
۲۸۳		شقاق لب

۲۸۲.....	شوره سر
۲۸۵.....	عرق سوز
۲۸۶.....	فولیکولیت، فرونکل، کربانکل
۲۸۷.....	کچلی (تینه‌آی) بدن و صورت
۲۸۸.....	کچلی پا (پای ورزشکاران)
۲۹۰.....	کچلی (تینه‌آی) سر
۲۹۱.....	کچلی کشاله ران (خارش سربازان)
۲۹۳.....	کچلی ناخن
۲۹۴.....	کهیر
۲۹۵.....	گال
۲۹۷.....	گزش حشره
۲۹۸.....	لیکن
۳۰۰.....	مغچه و ...

صاف ششم: بیماری‌های روانپزشکی

۳۰۲.....	اختلال استرس بعد از تروما (PTSD)
۳۰۴.....	اختلال اضطرابی
۳۰۶.....	اختلال اضطرابی منتشر (GAD)
۳۰۸.....	اختلال پانیک
۳۱۰.....	اختلال سایکوز گذرا
۳۱۲.....	اختلال کمبود توجه و بیش‌فعالی (DHD)
۳۱۳.....	اختلال وحشت خواب
۳۱۴.....	اختلال وسواسی - اجباری (OCD)
۳۱۵.....	اختلال افسردگی ماژور (MDD)
۳۱۷.....	بی‌خوابی
۳۱۶.....	جوع عصبی
۳۲۰.....	حمله خواب
۳۲۱.....	دلیر یوم
۳۲۳.....	راه رفتن در خواب
۳۲۴.....	سایکوز بعد از زایمان
۳۲۵.....	سندرم پای بی‌قرار
۳۲۶.....	سندرم خستگی مزمن

۳۲۷	شب ادراری
۳۲۸	کابوس شبانه
۳۲۹	کاتاپلکسی
۳۳۰	ناخن جویدن

فصل هفتم: بیماری‌های گوش و حلق و بینی

۳۳۲	آفت دهانی
۳۳۳	التهاب زبان
۳۳۴	ارتیت گوش خارجی
۳۳۵	اوتیت مدیای حاد
۳۳۷	بیماری حرکت
۳۳۸	ترمای آکوستیک
۳۳۹	جرم گوش
۳۴۰	خونریزی از بینی
۳۴۱	رینیت آلرژیک
۳۴۲	سرگیجه
۳۴۴	سکسکه
۳۴۵	سینوزیت حاد
۳۴۷	عفونت قارچی گوش
۳۴۸	ماستوئیدیت حاد
۳۵۰	وزوز گوش

فصل هشتم: بیماری‌های چشم

۳۵۲	بلفاریت
۳۵۲	پلیسه
۳۵۴	تراخم (کونژنکتیویت کلامیدیایی)
۳۵۵	چشم خشک
۳۵۶	کراتیت حاصل از جوشکاری UV
۳۵۷	کونژنکتیویت آلرژیک
۳۵۸	کونژنکتیویت باکتریایی
۳۵۹	کونژنکتیویت ویروسی
۳۶۰	لرزش پلک

فصل نهم: واکسیناسیون (VACCINATION)

۳۶۶	نکات مهم
۳۶۸	واکسن هاری
۳۶۹	واکسن مننژیت
۳۶۹	واکسن آنفلوآنزا
۳۶۹	سرم ضد دیفتري
۳۷۰	سرم ضد کزاز
۳۷۰	سرم ضد مارگزیدگی
۳۷۱	سرم ضد عقرب گزیدگی

ضمایم

۳۷۲	ضمیمه ۱: اختلالات و عوارضی که به صورت رایج مورد اشتباه قرار می گیرند
۳۷۴	ضمیمه ۲: تعیین سرازگشتی رشد طبیعی کودکان
۳۷۵	ضمیمه ۳: نمودارهای رشد کودکان
۳۸۵	نمایه بیماری ها
۳۸۹	نمایه داروها
۳۸۹	منابع